

Årsmøteuttalelse 2021

Må sikre økosystemene og det biologiske mangfoldet

Utviklingen av nye metoder for genmodifisering skjer i raskt tempo, og vil kunne gi viktige bidrag på en rekke samfunnsområder. Ikke minst gir metodene lovende resultater innen humanmedisin. Det er imidlertid fortsatt stor usikkerhet knyttet til mange sider ved genredigering. Det er spesielt stor mangel på kunnskap knyttet til mulig risiko ved utsetting i naturen.

Det forskes i dag på å genmodifisere planter, dyr og en rekke mikroorganismer, for eksempel bakterier i jord. Genredigering er mer målrettet og enklere å ta i bruk enn tidligere metoder. Men nettopp det at metodene virker i alle typer celler og er mer tilgjengelig kan bli medaljens bakside. Vi risikerer å spre organismer med helt nye egenskaper i naturen i et tempo og omfang vi ikke har noen erfaring med fra tidligere.

Gendriver-metoden er en videreføring av genredigering. Denne teknologien er blant annet tenkt brukt for å utrydde uønskede arter som malariamygg og skadegjørere i landbruket. Gendrivere er i motsetning til andre genmodifiserte organismer, ment å spre seg i naturen. Selv om hensikten er god, mener vi det per i dag er altfor risikabelt å sette gendrivere ut i naturen. Vi mener gendrivere kan utgjøre en ny, stor trussel mot det biologiske mangfoldet og økosystemene. GMO-nettverket støtter det internasjonale kravet om et midlertidig forbud mot all utsetting av gendrivere.

Bruk av GMO har fram til i dag forsterket utviklingen av monokulturer i verdens matproduksjon. Dette er en av de største truslene mot det biologiske mangfoldet globalt. Bruk av GMO i landbruket har også ført til økt makt til store multinasjonale selskaper, på bekostning av bønders og forbrukeres rettigheter.

GMO-nettverket mener at alle GMO-er må vurderes i et helhetlig perspektiv, der maktperspektivet og alternative løsningsmodeller ligger til grunn. Vi støtter forskning på genredigering til bruk i matproduksjon. Derimot vil GMO-nettverket fortsatt anbefale forbud mot GMO-er som kan svekke bønders og forbrukeres rettigheter, eller utgjøre en trussel mot økosystemer og biologisk mangfold.

Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg om genteknologi som skal levere sin rapport 1. juni 2022. GMO-nettverket har store forventninger til arbeidet, og tror en NOU kan bidra til en opplyst samfunnsdebatt om alle sider ved bruk av genteknologi.